

แนวทาง

การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาลู่การ ปฏิบัติ: บทเรียนโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะ อาชีพ

พิมพ์วิภา ปรีชาโชติ^{1*}

วีระเดช ขำอิม²

ปติยามาศ หลีวัฒนาสิริกุล³

เริงวิชญ์ นิลโคตร⁴

รับบทความ: 20 พฤษภาคม 2567 แก้ไขบทความ: 23 สิงหาคม 2567 ตอรับบทความ: 30 สิงหาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 (ด้านที่ 3) ลู่การปฏิบัติของสถานศึกษา : บทเรียนโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพ บริบทโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบัน ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะอาชีพ โดยทักษะอาชีพเป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการปรับตัวภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงได้ โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) มีการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา (ด้านที่ 3) การมีงานทำ-มีอาชีพ ของในหลวงรัชกาลที่ 10 ลู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยผลงาน “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team” ด้านหนึ่งนักเรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ มีพื้นฐานแนวคิดจากกรอบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA มีเป้าหมายเพื่อสร้างคน สร้างอาชีพ เพิ่มความรู้ ลู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ประเมินตนด้วย Happy School Model บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียน 2) บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้ Active Learning และการทำโครงการ 3) บูรณาการโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ และโครงการทักษะชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต มีภาวะผู้นำ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ลู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

คำสำคัญ: พระบรมราโชบาย หลักสูตรฐานสมรรถนะ ทักษะอาชีพ

¹ ครูโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

* อีเมล: Pimwipa.pwp12@gmail.com

² ครูโรงเรียนแก่งหวายพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตรา

³ ครูโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

⁴ อาจารย์ ดร. ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Approach for implement the royal guidance on education into education practices: Lessons from the learning marketplace project towards career skills.

Pimwipa Preechachote ^{1*}

Veradest Kumim ²

Pitiyamas Leewattanasirikul ³

Reongwit Nilkote ⁴

Abstract

This article aims to present the approach for implement the royal guidance on education of the King Rama 10th into the practicalities of educational institutions: Lessons from the learning marketplace project towards career skills, the context of Wat Nong Kan School. In the current global economic, social, and technological changes, students need competencies for learning in the 21st century, focusing on career skills. Career skills involve the ability to apply knowledge in the practice of a career and adapt to changing circumstances. Wat Nong Kan School embraces the educational guidelines of King Rama 10th (Part 3) and integrates them into practical implementation. The school aligns with the monarch's vision of creating employment and careers for individuals in the 10th reign through ethical practices. This is exemplified by the "Thinkers, Doers, Leaders Following the Royal Educational Philosophy: Nong Kan Style, Weaving Dreams into Career with the WNK Team" project. One student, one career is a key aspect of this initiative, promoting employment and professionalism. The foundation of this concept lies in the PDCA quality management framework, aiming to build individuals, create professions, enhance knowledge, and contribute to capacity building. Self-assessment is conducted using the Happy School Model, and activities are integrated to develop students' career skills, including Developing career and life skills based on the school's vocational curriculum. Integrating subject group learning and occupational work through Active Learning and project-based learning. Incorporating market-oriented learning projects and life skills programs to cultivate positive attitudes towards professions. These efforts result in students acquiring career and life skills, developing leadership qualities, and cultivating ethics and responsibility towards oneself, others, and society. Ultimately, the goal is to prepare students to become entrepreneurs capable of sustaining themselves and their families in the future.

Keywords: Royal Guidance on Education, Competency-Based Curriculum, Career Skills

¹ Teacher, Wat Nong Kan School (Chai Pitthayakarn) Under the jurisdiction of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1

* Email: Pimwipa.pwp12@gmail.com

² Teacher, Kaenghangmaew Pittayakarn School Under the jurisdiction of Chanthaburi Trat Secondary Educational Service Area Office

³ Teacher, Wat Nong Kan School (Chai Pitthayakarn) Under the jurisdiction of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1

⁴ Lecturer Dr. Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในยุค “ประเทศไทย 4.0” เป็นยุคที่เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจแบบเดิมที่เน้นอุตสาหกรรมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ที่เน้นเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากในอนาคตจะมีแรงงานอัตโนมัติเข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์เป็นจำนวนมาก ในอนาคตมีแนวโน้มเกิดปัญหาอัตราการว่างงานมากขึ้น (จิตตินันท์ บุญสถิริกุล, 2562) สอดคล้องกับกรมแรงงาน (2566) เผยสถานการณ์การว่างงานของไทยในระบบประกันสังคม ในเดือนกันยายน 2566 นั้น มีผู้ว่างงานจำนวน 229,070 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปี 2565 ที่ผ่านมา แต่ลดลง ร้อยละ -7.58 เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ทั้งนี้อัตราการว่างงานในระบบประกันสังคมในเดือนกันยายน 2566 อยู่ที่ร้อยละ 1.90 และอัตราการว่างงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติในเดือนกันยายน 2566 อยู่ที่ร้อยละ 0.8 นอกจากนี้ นรรัชต์ ฝั้นเชียร (2563) กล่าวว่า ตลอดระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา การศึกษาของประเทศไทยนั้น ต้องเผชิญกับวิกฤตทางการศึกษาหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดการศึกษาที่ไม่ทั่วถึงและไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีจำนวนนักเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาค่อนข้างมาก ใช้วิธีการจัดการศึกษาที่ล้าสมัย รวมถึงมีการตื่นตัวของกระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาความด้อยคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเทียบกับการจัดการศึกษาของประเทศชั้นนำอื่น ๆ ทิวา ดอนลาว และคณะ (2564) กล่าวว่า แรงงานไทยในอนาคตจะต้องมีสมรรถนะที่มีผลต่อการทำงานที่สูงขึ้น และจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นรวมทั้งองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องพัฒนาการบริหารจัดการการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อรองรับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วยพระบรมราโชบาย 4 ด้าน คือ 1) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) การมีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) การเป็นพลเมืองดี (ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และยังสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในข้อที่ 4 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านที่ 3) การมีงานทำ-มีอาชีพ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการประจำปี 2566 ได้จัดทำหลักสูตรอาชีพ และจัดโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาและพัฒนาทักษะการทำงานสู่อาชีพ เพื่อนำเสนอแนวทางการ

น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 (ด้านที่ 3) สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สร้างคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ สู่อัจฉริยะ และประเทศชาติสืบไป

พระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยการศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีระเบียบวินัย 3) มีงานทำ – มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดาวิพงษ์ รัตนสุวรรณ (2562) ได้ขยายความเพื่อความเข้าใจมากขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ประการที่ 1 มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง คือ มีความรู้ ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน ต้องเข้าใจสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องเข้าใจการปกครองของประเทศไทยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ต้องเข้าใจศาสนา พิจารณาได้ถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ของครอบครัวและชุมชนที่อยู่อาศัย ประการที่ 2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง คือ ต้องรู้จักแยกแยะสิ่งผิดชอบชั่วดี ต้องปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม กล่าวที่จะปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว และช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ครอบครัวของทุกคนก็จะมั่นคง เข้มแข็ง ชุมชนมีความมั่นคงและเข้มแข็ง ส่งผลให้ส่วนรวมมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป ประการที่ 3 มีอาชีพ มีงานทำ หมายถึง การเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานในครอบครัว หรือการเรียนการฝึกอบรมในสถานศึกษา ต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำงานให้สำเร็จ ต้องให้อุดหนุนต่องานที่ทำ ต้องสร้างให้รู้จักรักงาน เมื่อมีอาชีพจะได้ไม่เลือกอาชีพ เวลาที่มีอาชีพจะได้ขยันขันแข็ง ต้องอดทนต่อสู้กับงาน ต้องฝึกตั้งแต่เด็ก ต้องฝึกกันตั้งแต่ในครอบครัว ประการที่ 4 เป็นพลเมืองดี มีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงามตามแนวทางแห่งธรรมะและกฎหมายของบ้านเมือง เพื่อรักษาประโยชน์สุขให้กับชุมชนและส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งทุกคนทุกหมู่เหล่าพึงให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนดีเหล่านั้นได้ทำหน้าที่พลเมืองดีเพื่อประโยชน์สุขให้กับส่วนรวมอย่างยั่งยืนต่อไป (ภูวดล ศิริพงษ์, 2564: 6) ซึ่งสอดคล้องกับที่เกษม วัฒนชัย (2560) ได้อัญเชิญพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เป็นพระบรมราโชบายที่ครูทุกคนควรทราบและน้อมนำมาปฏิบัติ โดยการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ข้อนี้มีคำขยายว่า ต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อชาติ บ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัว และชุมชนของตน 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ข้อนี้มีคำขยายว่า ให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ที่ถูก สิ่งชั่ว-สิ่งดี เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง 3) มีงานทำ มีอาชีพ ข้อนี้มีคำขยายว่า ต้องให้เด็กรักงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรมให้เรียนรู้ การทำงานให้สามารถเลี้ยงตัว และเลี้ยงครอบครัวได้ 4) เป็นพลเมืองดี ข้อนี้มีคำขยายว่า การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี

หมายถึง การมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร ต้องทำงานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ "เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ"

สรุปได้ว่า พระบรมราชาบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 10 มุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้องต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง รู้จักผิดชอบชั่วดี 3) มีงานทำ มีอาชีพ สามารถเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้ และ 4) เป็นพลเมืองดี มีน้ำใจ ยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - Based Curriculum : CBC)

หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Competence) เป็นหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนลงมือกระทำมากกว่าหลักการ หลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้เรียน ผู้สอน และสังคม ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติ เพื่อใช้แก้ไขปัญหาสถานการณ์ ที่ผู้เรียนเผชิญในชีวิตประจำวัน ตามแนวโน้มกระแสโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะมีความแตกต่างจากหลักสูตรแกนกลางที่มีเป้าหมายมุ่งไปที่สมรรถนะของผู้เรียน ดังนั้น หลักสูตรฐานสมรรถนะ จึงยึดความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อประกันว่า เมื่อจบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้หลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถจัดทำขึ้นเพื่อประกันว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ โดยที่หลักสูตรนั้นไม่ได้เน้นในเรื่องการของการให้ความรู้รายวิชาตามหลักสูตร แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะความสามารถ ทักษะคิดและเจตคติ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน วัลภา นิลเขต และคณะ (2565: 442) กล่าวถึง หลักสูตรฐานสมรรถนะว่าเป็นหลักสูตรที่มีพันธะต่อการเจริญงอกงามและความสำเร็จของผู้เรียนทุกคน โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนผ่านมวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่บูรณาการอย่างมีความหมาย เพื่อการประยุกต์ใช้ได้จริงสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมและตอบสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนจำเพาะบุคคล จึงเป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ความสามารถ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนรวมทั้งความเหมาะสมกับบริบท วิถีชีวิต ภูมิสังคม ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก นอกจากนี้ สุวิทนา สงวนรัตน์ และชวน ภารังกุล (2564: 354) กล่าวถึงหลักสูตรฐานสมรรถนะไว้ว่า คือหลักสูตรที่เน้นการวัดผลแบบสมรรถนะแทนการท่องจำเนื้อหาเพียงเพื่อนำมาสอบเดิม วัดผลจากการจำความรู้ แต่ฐานสมรรถนะวัดผลจากการนำความรู้มาใช้งานที่นำมาใช้แทนที่หลักสูตรในปัจจุบัน โดยมีฐานคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล (Personalization)

การเป็นเจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสุขภาวะ (Well-being) ทั้งในด้านสุขภาพ ความฉลาดรู้ สังคมและอารมณ์อย่างสมดุล รอบด้านและเป็นองค์รวม โดยยึดหลักความเสมอภาค 3) พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และการสร้างประโยชน์ต่อสังคม 4) พัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ

สรุปได้ว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - Based Curriculum : CBC) คือ หลักสูตรที่เน้นความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก มุ่งพัฒนาด้านทักษะ ความสามารถ ทักษะคิดและเจตคติที่ดี ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน เน้นการวัดผลแบบสมรรถนะที่ต้องการ โดยผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ มีการพัฒนาสุขภาวะรอบด้านอย่างเสมอภาค สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รู้เท่าทันและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ทักษะอาชีพ (Career Skills)

การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือการจัดการศึกษาที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ทักษะเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยทักษะชีวิตและอาชีพเป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องนำไปดำเนินชีวิต และเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับในอนาคต ทักษะชีวิตและอาชีพคือความสามารถแสวงหาความรู้ นำพาตนเองเรียนรู้ได้ มีความมั่นใจในตัวเอง กระตือรือร้นใฝ่รู้ เป็นผู้ผลิต มุ่งความเป็นเลิศ ดำรงชีวิตด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เป็นพลเมืองที่ดี เคารพกติกา มีระเบียบวินัย คำนึงถึงสังคม มีคุณธรรม มีความเป็นไทย เข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม และแบ่งปันประสบการณ์ ทักษะการทำงานหรืออาชีพ คือ ความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการทำงาน การติดต่อสื่อสารการทำงานเป็นทีม แสดงภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ริเริ่มงาน ดูแลตนเองได้อดทนและขยันทำงาน ทักษะชีวิตและอาชีพ คือการเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้อย่างดีในสภาวะการเปลี่ยนแปลง หรือมีภัยคุกคามได้อย่างชาญฉลาดถือเป็นเรื่องสำคัญในการดำรงชีวิตที่มีทักษะชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และการคิดสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันไป นำไปสู่การเผยแพร่ นำเทคนิควิธีการใช้และพัฒนาทักษะใช้ เกิดเป็นกลยุทธ์การขาย เกิดผู้ประกอบการในงานอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะอาชีพที่ต้องมีการส่งเสริมให้ทันในยุคการเปลี่ยนแปลง ทักษะชีวิตและอาชีพโดย Partnership for 21st Century Skills ได้มีการแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด 5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (ปนัดดา นกแก้ว และชัยอนันต์ มั่นคง, 2564: 266) ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ (Life and Career Skills) เป็นทักษะที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ ริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทักษะทางสังคมและการก้าวข้ามวัฒนธรรม โดยมีความรับผิดชอบและสามารถผลิต

สร้างสรรค์งานได้ตลอดจนมีความเป็นผู้นำและรับผิดชอบต่อสังคม (พันธิการ์ วัฒนกุล และสุรศักดิ์ มั่งสิงห์, 2558: 87)

สรุปได้ว่า ทักษะอาชีพ หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ กระบวนการ และความสามารถอย่างชัดเจนในการดำเนินการงานด้านอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการปรับตัวภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด 5) ภาวะผู้นำและยอมรับผิดชอบ

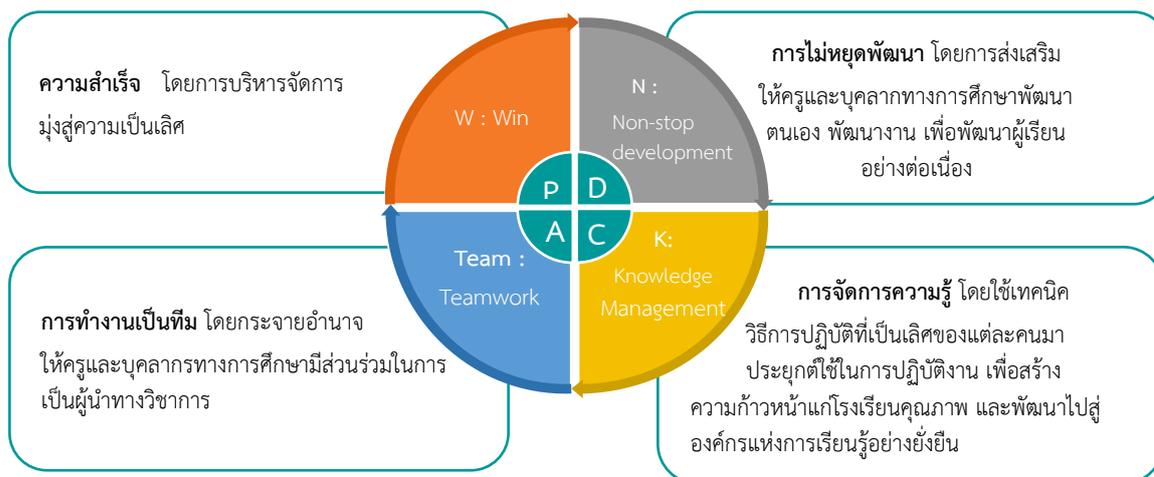
ผลงานนวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร)

ผลงาน “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team” ด้าน หนึ่งนักเรียน หนึ่งอาชีพ : มุ่งงานทำ – มีอาชีพ มี**วัตถุประสงค์**ดังนี้ 1) เพื่อน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ โดยพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สร้างคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ ให้กับสังคม และประเทศชาติสืบไป 2) เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์ในกิจกรรมงานอาชีพที่นักเรียนถนัด สนใจและเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีรายได้ระหว่างเรียน และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสร้างอาชีพที่มั่นคงเมื่อจบการศึกษา 3) เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของนักเรียน ให้สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง เป็นบุคคลที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม **มีเป้าหมายเชิงปริมาณ** คือ นักเรียนร้อยละ 80 ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และการมีงานทำ ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนวัดหนองคันฯ ผ่านประสบการณ์ในกิจกรรมงานอาชีพที่นักเรียนถนัด สนใจและเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง และ**เป้าหมายเชิงคุณภาพ** ได้แก่ 1) มีนวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team” ที่มีประสิทธิภาพ 2) นักเรียนมีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีรายได้ระหว่างเรียนและสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสร้างอาชีพที่มั่นคงเมื่อจบการศึกษา

การพัฒนารูปแบบนวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ” ด้วยรูปแบบ WNK Team

การพัฒนารูปแบบนวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ” ด้วยรูปแบบ WNK Team เริ่มจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบนวัตกรรม มีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรอาชีพ แผนปฏิบัติการ โครงการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน รวมทั้งมีการประชุมคณะกรรมการและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา

ตลอดจนภาคีเครือข่าย เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา นำข้อมูลมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาออกแบบนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน จัดทำโครงสร้างการออกแบบนวัตกรรมตามกรอบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA มีเป้าหมาย คือ สร้างคน สร้างอาชีพ เพิ่มความรู้ สู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ประเมินตนด้วย Happy School Model จากนั้นนำนวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนสถานศึกษาน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนานวัตกรรมเป็นลำดับขั้นดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบนวัตกรรม WNK Team (หนองคันทิม)

ที่มา: สังเคราะห์และพัฒนาโดยคณะผู้เขียน

1. ขั้น Plan โดยนำโมเดลขั้น W: Win คือ ความสำเร็จ โดยการบริหารจัดการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อม โดยการทำให้ SWOT Analysis เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย แล้วนำไปวางแผนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ขั้น Do โดยนำโมเดลขั้น N: Non-stop development คือ การไม่หยุดพัฒนา โดยการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการพัฒนาและบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วยังคงต้องรักษาต่อยอดความสำเร็จเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หากกระบวนการใดประสบความสำเร็จแล้ว นำกระบวนการนั้นมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป หากไม่ประสบความสำเร็จให้ย้อนกลับไปเริ่มต้นที่ขั้น W : Win ในการวิเคราะห์บริบท เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการในการดำเนินงานที่เหมาะสม เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ขั้น Check โดยนำโมเดลขั้น K: Knowledge Management คือ การจัดการความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของแต่ละคนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างคุณภาพการศึกษา และพัฒนา

ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน หมายถึง การใช้กระบวนการ PLC ในการสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน

4. ชั้น Action โดยนำโมเดลชั้น Team: Teamwork คือ การทำงานเป็นทีม โดยกระจายอำนาจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การสร้างความตระหนักร่วมกันในการทำงานเป็นทีมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ ในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ดังนี้

4.1 สร้างคน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ไม่หลงไปในสิ่งที่ผิด โดยยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เป็นบุคคลที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

4.2 สร้างอาชีพ คือ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะอาชีพ ควบคู่คุณธรรมจริยธรรม แนะนำช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะการประกอบอาชีพ

การบริหารจัดการและการจัดทำโครงการอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพในอนาคต

4.3 เพิ่มความรู้ คือ การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการประกอบอาชีพตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนวัดหนองคัน ฯ การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และดำเนินโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะอาชีพ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์จริงในการประกอบอาชีพที่นักเรียนถนัด สนใจและเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของนักเรียน ให้สร้างรายได้ที่มั่นคงได้ในอนาคต ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนวัดหนองคัน ฯ ได้แก่ 1) ฐานการเรียนรู้มหัศจรรย์เห็ดนางฟ้า 2) ฐานการเรียนรู้ยูวเกษตร (ผสมผสานงานเกษตร ขยะกับปุ๋ย ซาไบโอกลุ่มและอีแปะ) 3) ฐานการเรียนรู้ Share Idea (สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้) 4) ฐานการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้าน (ละครชาตรี อังกะลุงพาเพลิน และกลองยาว) 5) ฐานการเรียนรู้กีฬา (กีฬาสากล กีฬาพื้นบ้าน) 6) ฐานการเรียนรู้ เครป kids (เครป แพนเค้ก (แป้งหยอด)) 7) ฐานการเรียนรู้ กกคือชีวิต (กำเนิดต้นกก และผลิตภัณฑ์จากกก) และ 8) ฐานการเรียนรู้ ขนมไทยประยุกต์ (ลูกชุบแฟนตาซี, ข้าวหลามโรล)

2. การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ในการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต โดยการจัดการเรียนรู้ Active Learning และการทำโครงการ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

3. การบูรณาการโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ และโครงการทักษะชีวิต ให้นักเรียนทุกระดับชั้นมีร้านค้ามาขายสินค้าของตนเอง เดือนละ 1 ครั้ง โดยให้บริหารจัดการในรูปแบบสหกรณ์ นักเรียนมีหุ้นอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น และมีการปันผลกำไรตอนปลายปีให้กับสมาชิกทุกคนในห้อง ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึก

ทักษะอาชีพพื้นฐาน ช่องทางการสร้างอาชีพ และการสร้างรายได้ระหว่างเรียนให้แก่นักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อค้นหาอาชีพ หรือความต้องการในการทำกิจกรรม ในงานอาชีพ รู้จักการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะดำเนินงาน กำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดทำแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม ดำเนินงานตามแผน ติดตาม ประเมินผล และสรุปบทเรียนเพื่อนำกลับไปเป็นข้อมูลวางแผนงานในขั้นต่อไป ส่งผลให้นักเรียนเริ่มต้นพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการได้ในอนาคต

บริบทโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษามี นโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดี เพื่อตอบสนองพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ด้านที่ 3 มีงานทำ มีอาชีพ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) จึงได้จัดทำโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ ทักษะอาชีพขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้การประกอบอาชีพที่หลากหลาย 2) เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันได้ มีเป้าหมายเชิงปริมาณ คือ ผู้เรียนจำนวน 230 คน ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) เข้าร่วมโครงการ และ เป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ ร้อยละ 80 ของผู้เรียน ในโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) ที่เข้าร่วมโครงการ มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันได้

กระบวนการดำเนินงาน

โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) ใช้แนวคิดกรอบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ในการดำเนิน กิจกรรมตามโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้น P - Plan การวางแผน ทั้งในระดับโรงเรียนโดยการประชุมบุคลากรโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาคาร) เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการวางแผนระดับห้องเรียน จากนั้นมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ การพัฒนาทักษะอาชีพ รวมถึงการวางแผนประชาสัมพันธ์กิจกรรมตลาดนัดของโครงการให้ ผู้ปกครอง คนในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ขั้น D - Do การปฏิบัติ โดยคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริม เรียนรู้การประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนฝึกฝน ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การจัดกิจกรรมตลาด นัดการเรียนรู้สู่อาชีพ ซึ่งมีการจัดเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับชั้น	ร้านค้า
ประถมศึกษาปีที่ 1	ร้านน้ำหวาน ไข่มุก
ประถมศึกษาปีที่ 2	ร้าน กำไร
ประถมศึกษาปีที่ 3	ร้าน มินิพิซซ่า
ประถมศึกษาปีที่ 4	ร้าน มะม่วงน้ำปลาหวาน
ประถมศึกษาปีที่ 5	ร้าน น้ำแข็งไส หวานเจี๊ยบ
ประถมศึกษาปีที่ 6	ร้าน เฟรนช์ฟรายส์ซีเอสเอ็ม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	ร้าน สารพัดขายสไตล์มอหนึ่ง
มัธยมศึกษาปีที่ 2	ร้าน Healthy Food By M.2
มัธยมศึกษาปีที่ 3	ร้าน หม่าล่ามอสาม

ตารางที่ 1 ตารางแสดงร้านค้ากิจกรรมตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาการ)

ที่มา: สังเคราะห์และพัฒนาโดยคณะผู้เขียน

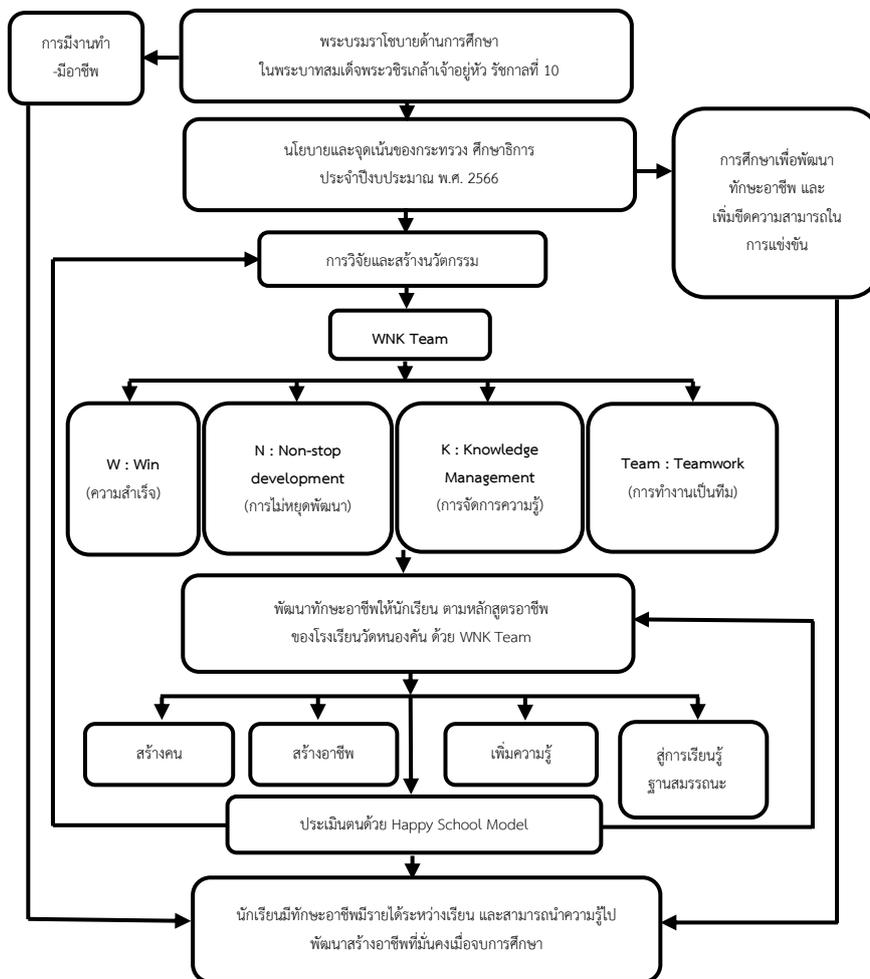
3. ชั้น C – Check การตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินกิจกรรมตามโครงการทุกครั้งตามกำหนดการที่ได้วางแผนไว้

4. ชั้น A – Action การปรับปรุง ผู้รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

4.1 สู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ คือ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต การทำงาน การเรียนรู้และการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการใช้ชีวิตให้นักเรียนผ่านโครงการทักษะชีวิต ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทักษะที่มีความจำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพราะนอกจากจะต้องเป็นผู้มีความรู้แล้ว ยังต้องเป็นผู้มีทัศนคติและจิตใจที่มั่นคง เพื่อพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ (ทัศนคติ) และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหาให้บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

4.2 ประเมินตนด้วย Happy School Model คือ การนิเทศภายในของสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายแบบร่วมพัฒนาที่ทุกฝ่ายร่วมทำ พึ่งพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษาอันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานนวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พินยาการ)

ที่มา: สังเคราะห์และพัฒนาโดยคณะผู้เขียน

ผลการดำเนินงาน

ผลการนำนวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สู่โรงเรียนวัดหนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team พัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีดังนี้

ผลที่เกิดกับนักเรียน 1) นักเรียนมีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ มีภาวะผู้นำ สร้างรายได้ระหว่างเรียน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต 2) นักเรียนมีศักยภาพและขีด

ความสามารถตามวัย สู่การสร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง เป็นบุคคลที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมในอนาคต 3) นักเรียนได้รับรางวัลในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ดังนี้ 3.1) รางวัลเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุเหลือใช้ ในท้องถิ่น ระดับชั้น ป.4-6 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก 3.2) รางวัลเหรียญทอง รองชนะเลิศอันดับที่ 1 การประกวดโครงงานอาชีพ ระดับชั้น ม.1-3 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 3.3) รางวัลเหรียญทอง รองชนะเลิศอันดับที่ 1 กิจกรรมการแข่งขันประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้ ประเภทนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้น ป.1-6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

ผลที่เกิดกับครู 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีนวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ด้านที่ 3 การมีงานทำ-มีอาชีพ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทีมงานที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเอง พัฒนางาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 3) เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565

ผลที่เกิดกับสถานศึกษา 1) มีนวัตกรรมในการพัฒนางาน พัฒนาโรงเรียน และพัฒนานักเรียน 2) ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ ด้าน 3 การมีงานทำ-มีอาชีพ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 3) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นสถานที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามพระบรมราโชบายของในหลวง รัชกาลที่ 10 และงานด้านอื่น ๆ ให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ 4) ได้รับรางวัลระดับยอดเยี่ยมในการคัดเลือกสถานศึกษา IQA AWARD ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก ประจำปีการศึกษา 2564

ผลต่อชุมชน โรงเรียน ชุมชน หน่วยงานราชการใกล้เคียงได้มาศึกษารูปแบบการจัดการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณลักษณะด้านการมีงานทำ - มีอาชีพตามพระราโชบายในหลวง รัชกาลที่ 10

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

การดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ มีงานทำ โดยนวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team ของโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) ประสบความสำเร็จได้ เกิดจากหลายปัจจัยดังนี้ 1) มีการวางแผนการทำงาน สร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูในการนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อบ่มเพาะให้นักเรียนได้เข้าใจและตระหนักถึงพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ด้านที่ 3 การมีงานทำ-มีอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนวัดหนองคัน ฯ ร่วมกับโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต การทำงาน การเรียนรู้ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ รู้จักกระบวนการวางแผน การลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีมตามหลัก

ธรรมมาภิบาล เผชิญประสบการณ์ตรง เรียนรู้ด้วยตนเอง และค้นพบศักยภาพของตน และเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน 2) รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ มุ่งงานทำ ด้วย WNK Team เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการ PDCA ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการวางแผนงาน การดำเนินงาน การประเมินผล และการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอนจึงทำให้ผลการดำเนินงานสำเร็จตามจัดประสงค์ที่กำหนดไว้ 3) รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ มุ่งงานทำ ด้วย WNK Team มีการประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คุ่มค่า สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 4) นิเทศ กำกับ ติดตาม โดย Happy School Model ซึ่งมีรูปแบบการนิเทศของโรงเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายแบบร่วมพัฒนา ที่ทุกฝ่ายร่วมทำ พึ่งพาช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษาอันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งนำผลการตรวจสอบและประเมินผลกลับมาปรับปรุงการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง 5) ความรัก และความร่วมมือ คือหัวใจของการทำงาน ทุกอย่างก้าวความสำเร็จเกิดจากรักที่มีให้กับนักเรียนทุกคน รักที่จะทำงานเพื่อโรงเรียน ไม่ได้ทำงานเฉพาะแค่เป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบ แต่ทำงานด้วยหัวใจ ด้วยความตั้งใจจริง และความร่วมมือของผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่ร่วมใจกันสร้างสรรค์งานนี้ เพราะอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในโรงเรียน ที่ตระหนัก เห็นความสำคัญและให้การช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ มุ่งงานทำ ด้วย WNK Team 6) มีหลักสูตรอาชีพ ที่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนทักษะอาชีพ เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในส่วนของการฝึกปฏิบัติ เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในด้านอาชีพ รวมทั้งการเรียนหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพอย่างครบวงจร โดยมีครูภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้านเป็นวิทยากร ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในอาชีพ หรือเป็นผู้ที่ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์ในกิจกรรมงานอาชีพที่นักเรียนถนัด สนใจ และเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีรายได้ระหว่างเรียน และให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคงในอนาคต และ 7) การบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ทั้งหลักสูตรอาชีพ ฐานสมรรถนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ โดยการส่งเสริมความรู้และทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้สู่อาชีพ เช่น ส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพหลากหลายรูปแบบ อาทิ ส่งเสริมการขาย สนับสนุนการทำผลิตภัณฑ์และสินค้า ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละห้องได้ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อค้นหาอาชีพหรือความต้องการในการทำกิจกรรม ในงานอาชีพ รู้จักการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดทำแผนปฏิบัติงานของกลุ่ม ดำเนินงานตามแผน ติดตามและประเมินผล และสรุปบทเรียนเพื่อนำกลับไปเป็นข้อมูลวางแผนงานในขั้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนแต่ละห้องเริ่มต้นพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการได้ในอนาคต

บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

ผู้เรียนที่ผ่านหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนจะได้ฝึกการทำงานและภาวะการเป็นผู้นำที่ดี ให้มีทัศนคติที่ดี มีใจรักอาชีพ ตลอดจนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ เพื่อให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ทักษะอาชีพที่จะได้รับการพัฒนาจากการปฏิบัติแล้ว ยังมีทักษะชีวิตที่จะต้องพัฒนาควบคู่กันไป การเรียนรู้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลสุขภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ รวมถึงยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันในเชิงบวกและสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต มีคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีระเบียบวินัย มีมารยาทและปฏิบัติตามวิถีไทย วิถีชุมชนและท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเผยแพร่ผลงานและการขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

การจัดนิทรรศการแสดงผลงานและเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน เผยแพร่นวัตกรรม และกิจกรรม มีดังนี้ 1) เป็นสถานที่ศึกษาดูงานอย่างมีคุณภาพ เกี่ยวกับหลักสูตรอาชีพ การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ให้แก่นักเรียนได้มากมาย 2) เผยแพร่หลักสูตรอาชีพ การประชุมครู ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา การประชุมบุคลากรในศูนย์เครือข่าย งานเปิดบ้านวิชาการ การเผยแพร่แก่คณะที่มาศึกษาดูงาน 3) เผยแพร่กิจกรรมฐานการเรียนรู้สู่อาชีพตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียนวัดหนองคัน ฯ ผ่านทางไลน์กลุ่มผู้ปกครอง และไลน์กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา เพจโรงเรียนวัดหนองคัน ฯ ผ่านเพจ “โรงเรียนวัดหนองคัน ฯ” และ “สถานักเรียนโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาการ)” และช่อง YouTube โรงเรียนวัดหนองคัน ฯ จันทบุรี 4) เผยแพร่นวัตกรรม “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team ผ่านเพจโรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาการ) จันทบุรี ไลน์กลุ่มผู้ปกครอง และไลน์กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา การขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน มีดังนี้ 1) ส่งผลงานนวัตกรรมเข้าร่วมประกวดโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศ 2) นำนวัตกรรมร่วมจัดนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น การประชุมครู ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา การประชุมบุคลากรในศูนย์เครือข่าย งานเปิดบ้านวิชาการ การเผยแพร่แก่คณะที่มาศึกษาดูงาน เป็นต้น 3) นำผลที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปพัฒนานักเรียนให้มีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและการมีงานทำ มาสะท้อนผลผ่านกิจกรรม PLC เพื่อนำผลสรุปที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีระเบียบวินัย 3) มีงานทำ – มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบัน ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะสำคัญในการทำงาน และจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น นั่นคือสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะอาชีพเป็นหนึ่งในทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการปรับตัวภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงได้ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจ พิตยาการ) ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ ด้าน 3 การมีงานทำ-มีอาชีพ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานจนเกิดเป็นผลงาน “นักคิด นักทำ น้อมนำพระบรมราโชบายฯ สไตล์หนองคัน สานฝันสู่อาชีพ ด้วยรูปแบบ WNK Team” ด้าน หนึ่งนักเรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ มีพื้นฐานแนวคิดจากกรอบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA มีเป้าหมายเพื่อสร้างคน สร้างอาชีพ เพิ่มความรู้ สู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ประเมินตนด้วย Happy School Model กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียน 2) การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้ Active Learning และการทำโครงการ 3) การบูรณาการโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ และโครงการทักษะชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ มีศักยภาพและขีดความสามารถตามวัย สู่การสร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

การนำผลงาน/นวัตกรรมไปใช้มีข้อพึงระวังตามข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ขึ้น Action ในโมเดลขั้น Team : Teamwork ของนวัตกรรม สามารถเพิ่ม ปรับ ลด หรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายได้ตามคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิด และบริบทของสถานศึกษา 2) รูปแบบ WNK Team สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ 10 ทั้ง 4 ด้าน สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะได้ทั้ง 4 ด้าน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียน และการกำหนดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะแต่ละด้าน

บรรณานุกรม

กรมแรงงาน. (16 พฤศจิกายน 2566). *ปลดแรงงานชั่วคราวว่างงานไทยลดลง*. <https://shorturl.at/AwaXD>
เกษม วัฒนชัย. (2560). *พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10*.

<https://www.attth.org/พระบรมราโชบายการศึกษา/>.

จิตตินันท์ บุญสถิรกุล. (2562). การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์
ปริทัศน์*, 36(2), 2.

ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ. (2562). *พระบรมราโชบายในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว กู้บการพัฒนาการศึกษา*. <https://shorturl.at/0bBYx>

ทิวา ดอนลาว, สมพร เพ็ญจันทร์พิชญ์, เพ็ญศรี ฉิรินัง, และวิวัฒน์ กรมดิษฐ์. (2564). อนาคตแรงงานไทย
ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 9(1), 42.

นรรชต์ ฝืนเชียร. (16 มีนาคม 2563). *หลักสูตรฐานสมรรถนะสู่การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*.

<https://www.truelookpanya.com/dhamma/content/79321>

ปนัดดา นกแก้ว และชัยอนันต์ มั่นคง. (2564). ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 8(1), 266.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (14 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74
ก. หน้า 1-3

พันธิการ์ วัฒนกุล และสุรศักดิ์ มั่งสิงห์. (2558). ความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 4(1), 87.

ภูวดล ศิริพงษ์. (2564). พระบรมราโชบายด้านการศึกษากับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน.

วารสารทหารพัฒนา, 45(1), 6.

วัลภา นิลเขต, ปทิตตา ปิยสกุลเสวี, อัญมณี เมามีจันทร์, อภิรักษ์ อภิธนา และพัชณัฐ์ เสือนวม. (2565).

STAR : คุณลักษณะสำคัญของครูกับการจัดการหลักสูตรฐานสมรรถนะ. *วารสารวิชาการสถาบัน
เทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 442.

สุวทนา สงวนรัตน์ และชวน ภารังกุล. (2564). หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะในสถานศึกษา.

วารสารลัทธิปริทรรศน์, 22(2), 354.